

Raadsvergadering	2 juli 2024
Volgnummer	48-2024
Onderwerp	Jaarstukken 2023
Domeinvergadering	Algemene Zaken, Sociaal, Economie en Cultuur en Fysiek
Programmanummer	Alle programma's
Registratienummer	2024.01758
Collegevergadering	28 mei 2024
Portefeuillehouder	Wethouder Fokke
Afdeling	Financiën - Financieel Beleid en Ontwikkeling
Behandelend ambtenaar	JJF Meisen Telefoonnummer: 06 462 96 941 John.Meisen@maastricht.nl
Bijlagen	bijlage 1 Raadsbesluit bijlage 2 Bijlage 2 Jaarstukken 2023 bijlage 3 Bijlage 3 Mandaatbesluiten 2023 bijlage 4 Bijlage 4 Uitgifteregister 2023 bijlage 5 Bijlage 5 Verwervingen 2023 bijlage 6 Bijlage 6 MPG 2023

AAN DE GEMEENTERAAD

Samenvatting

Hierbij bieden wij u de jaarstukken 2023 aan. De jaarstukken bestaan uit de jaarrekening en het jaarverslag. Zij vormen het sluitstuk van de P&C-cyclus. Zoals afgesproken ontvangt u daarbij tevens de informatie over vastgoedtransacties en de meerjaren prognose over grond- en vastgoedexploitatie (MPGV).

Uit de jaarstukken 2023 blijkt dat het merendeel van de voorgenomen prestaties zijn gerealiseerd, dan wel zodanig op de rails gezet dat realisatie is gewaarborgd. We sluiten het jaar 2023 af met een voordelig saldo van € 27,484 mln. Het gerealiseerde resultaat is hiermee € 13,751 mln. hoger dan het verwachte resultaat in de 2de bestuursrapportage 2023.

Beslispunten

1. De jaarstukken 2023 vast te stellen.
2. Het gerealiseerd saldo vast te stellen op € 27,484 mln. voordelig.
3. Akkoord te gaan met het voorstel resultaatbestemming 2023:
 - a. € 15,1 mln. storten in bestemmingsreserve NIBOR ten behoeve van het financieren van herstel- en groot onderhoudswerkzaamheden Verhardingen;
 - b. € 2,150 mln. storten in bestemmingsreserve Brug Borgharen ten behoeve van het financieren tekort fietsbrug;
 - c. € 0,750 mln. storten in bestemmingsreserve snelle fietsroute Sittard-Maastricht ten behoeve van het financieringstekort trajectdeel tussen P+R Maastricht Noord en Viaductweg;
 - d. € 0,150 mln. storten in de reserve overloop voor het mergelwerkherstel keermuur Fort St. Pieter (noodzakelijke herstelwerkzaamheden ten behoeve van de overdracht aan Natuurmonumenten);
 - e. € 0,159 mln. storten in de reserve overloop voor de viering van 80-jaar bevrijding;
 - f. € 0,150 mln. storten in de reserve overloop voor Velorium Outdoor Sports & Bikepark ter ondersteuning in het achterstallig onderhoud;
 - g. € 9,025 mln. storten in de algemene reserve.
4. Kennis te nemen van de informatie over alle privaatrechtelijke grondtransacties 2023.
5. Kennis te nemen van de Meerjaren Prognose Grond- en Vastgoedexploitatie 2023.

1. Aanleiding, bevoegdheden en context.

De jaarstukken vormen het sluitstuk van de jaarlijkse gemeentelijke planning & control cyclus. In de jaarstukken legt het college verantwoording af over de realisatie van de prestaties uit de programmabegroting.

De jaarstukken bestaan uit de volgende onderdelen:

- Hoofdstuk 1 Jaarverslag: programmaverantwoording en paragrafen;
- Hoofdstuk 2 Jaarrekening: balans, overzicht van baten en lasten en de toelichtingen;
- Controleverklaring;
- Rechtmatigheidsverantwoording;
- Bijlagen.

2. Gewenste situatie.

In de programmabegroting 2023 heeft de raad de kaders aangegeven waarbinnen het college de uitvoering ter hand heeft genomen. Met de twee bestuursrapportages 2023 is de raad tussentijds op de hoogte gesteld over de stand van zaken van de in de begroting 2023 voorgenomen prestaties en de financiële gevolgen. In de jaarstukken 2023 legt het college eindverantwoordelijkheid af over het gevoerde beleid in 2023.

Rekeningresultaat

Het voordelig resultaat ten opzichte van de gewijzigde begroting 2023 (bij de 2de bestuursrapportage) bedraagt volgens de jaarstukken 2023 € 13,751 mln. In het jaarverslag (hoofdstuk 1, onderdeel programmaverantwoordelijkheid) en de jaarrekening (hoofdstuk 2) is per taakveld resp. programma een uitgebreide inhoudelijke toelichting op de financiële afwijkingen ten opzichte van de begroting opgenomen.

Een nadere analyse van de afwijkingen gericht op het identificeren van structurele posten zal plaatsvinden bij het opstellen van de 1^e bestuursrapportage 2024.

Zoals hiervoor reeds vermeld, worden de afwijkingen ten opzichte van de begroting uitgebreid toegelicht in de jaarstukken. In dit voorstel richten we ons op de analyse van de verschillen ten opzichte van de prognose in de 2^e bestuursrapportage 2023.

Analyse van het rekeningresultaat t.o.v. bestuursrapportage

In de 2^e bestuursrapportage 2023 bedroeg het verwachte positieve saldo € 13,733 mln. Het gerealiseerde positieve resultaat bedraagt € 27,484 mln.

Het verschil tussen de verwachte afwijkingen en de gerealiseerde afwijkingen is in onderstaande tabel per programma zichtbaar.

Resultaat per programma (incl. reservemutaties)	(bedragen x € 1.000)			
	begroting 2023 primitief	begroting 2023 na wijziging	rekening 2023	resultaat 2023
1 Veiligheid	-19.468	-20.750	-19.955	795 V
2 Verkeer, vervoer en waterstaat	-23.949	-27.999	-29.528	1.529 N
3 Economie	-630	-124	1.259	1.383 V
4 Onderwijs	-7.770	-6.207	-6.085	122 V
5 Sport, cultuur en recreatie	-35.764	-37.148	-36.995	153 V
6 Sociaal domein	-174.840	-180.953	-174.149	6.804 V
7 Volksgezondheid en milieu	2.470	288	749	461 V
8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	-6.762	-8.960	-9.277	317 N
0 Bestuur en ondersteuning	267.895	295.586	301.465	5.879 V
Resultaat	1.182	13.733	27.484	13.751 V

Hierna worden de grootste verschillen ten opzichte van de bestuursrapportage kort toegelicht.

Programma 1 Veiligheid

Het voordelig resultaat van het programma 1 Veiligheid bedraagt € 0,795 mln. en is hoofdzakelijk te verklaren vanuit het taakveld Openbare orde en veiligheid (1.2) waar de baten op de apparaatskosten voordeliger waren dan begroot (namelijk € 0,687 mln.).

Programma 2 Verkeer en vervoer

Het nadelig resultaat van het programma 2 Verkeer en Vervoer bedraagt € 1,529 mln. en is hoofdzakelijk te verklaren vanuit het taakveld Verkeer en Vervoer (2.1).

- Ondanks diverse reparaties en testmomenten blijft de stroomvoorziening ten behoeve van evenementen op het Vrijthof voor problemen zorgen. Het nemen van noodmaatregelen zoals bijvoorbeeld het plaatsen van aggregaten heeft geleid tot extra kosten ad. € 0,287 mln. Samen met leveranciers wordt onderzocht hoe dit probleem structureel opgelost kan worden.
- Tussen 2012 en 2022 hebben we samen met het Rijk, de provincie en private partners gewerkt aan de gewenste mobiliteitstransitie via de aanpak Maastricht Bereikbaar en later Zuid-Limburg Bereikbaar (ZLB). In deze aanpak is gewerkt aan gedragsverandering van de reiziger en is geïnvesteerd in regionale fietsinfrastructuur (te weten de Snelle fietsroute tussen Sittard en Maastricht). Dit gebeurde vanuit de landelijke programma's Beter Benutten en de Korte Termijn Aanpak. Deze landelijke programma's zijn afgerond en recentelijk financieel afgewikkeld. Dit leidt tot een bate ten bedrage van € 1,500 mln. als gevolg van vrijval van budget van Zuid-Limburg Bereikbaar.

- Het nieuwe beheerplan voor de Verhardingen wordt momenteel opgesteld, gebaseerd op een inventarisatie van de feitelijke toestand van de wegen binnen de gemeente. Het blijkt dat de benodigde werkzaamheden sneller opgepakt kunnen worden dan aanvankelijk gedacht, en de verwachte uitgaven in 2024 daardoor toch hoger uitvallen dan ten tijde van vaststelling van de NIBOR. Hiermee zou de voorziening in 2024 negatief zijn, wat niet is toegestaan conform BBV (zie ook de paragraaf 'Theoretische grondslag'). Daarom is in 2023 een additionele storting (€ 1,682 mln.) in de voorziening noodzakelijk.
- Door de gestegen energieprijzen in 2023 zijn de energiekosten openbare verlichting circa € 1,3 mln. hoger dan begroot. Dit gerealiseerde resultaat is inclusief de afrekening over het jaar 2023, welke positiever uitviel dan in de tweede bestuursrapportage werd verwacht.

Programma 3 Economie

- De totstandkoming van de samenwerkingsovereenkomst met Sittard-Geleen en Heerlen en de aanpak van de Euregionale en Internationale arbeidsmarkt heeft meer tijd gevegd dan voorzien. Met de besluitvorming op 23 november 2023 is de samenwerkingsovereenkomst tussen de drie gemeenten bekrachtigd en is de financiële bijdrage aan de verschillende diensten voor de periode 2024-2027 vastgelegd. Volgend hierop is het financiële kader voor de betreffende periode herijkt, hetgeen leidt tot een vrijval van € 0,257 mln.
- Het financiële effect als gevolg van de opgestelde hercalculatie project Maastricht Zuid (GREX) betekent uiteindelijk een tussentijdse winstneming ad € 0,672 mln.

Programma 4 Onderwijs

Het voordelig resultaat op programma 4 Onderwijs wordt in belangrijke mate veroorzaakt door lagere kapitaallasten ad € 0,325 mln. als gevolg van een lagere rente. Daarnaast is er sprake van een eenmalig overschot op onderwijskansenbeleid (OAB) middelen van € 0,229 mln.

Deze voordelen worden gemitigeerd door een nadelig resultaat als gevolg van diverse waterschades aan schoolgebouwen (€ 0,296 mln.) en de gestegen energieprijzen (€ 0,124 mln.).

Programma 5 Sport, cultuur en recreatie

Het voordelige resultaat op programma 5 Sport, cultuur en recreatie heeft diverse oorzaken. Enerzijds is sprake van een nadeel door stijging energiekosten zwembad en pand Avenue Ceramique 50 ad € 1,437 mln. Aan de andere kant is sprake van diverse voordelen, met name op apparaatslasten ad € 0,390 mln., SPUK Sport BTW regeling (€ 0,300 mln.) en openbaar groen (€ 0,473 mln.).

Programma 6 Sociaal Domein

Het voordelig resultaat (incl. mutaties reserves) op programma 6 Sociaal domein is over 2023 € 6,804 mln.

De 2 grootste afwijkingen betreffen:

- Financieel voordeel op bekostiging van vluchtelingen uit Oekraïne. Het verschil tussen de verantwoorde lasten en de te declareren baten vanuit het Rijk bedraagt € 6,036 mln. voordelig.
- De kosten van de energietoeslag ad € 8,382 mln. zijn verantwoord onder Programma 6. De Rijksbijdragen ten bedrage van € 8,605 mln. zijn daarentegen verantwoord onder programma 0. Per saldo is gemeentebreed sprake van een voordeel van € 0,223 mln.

De overige afwijkingen binnen programma 6 worden hieronder beschreven:

- 2 ontwikkeltrajecten binnen het Sociaal Domein nl. het programma Duurzaam Sociaal Domein en Transformatieplan Jeugd. Beide programma's zijn in 2023 afgerond met een voordelig resultaat van € 0,536 mln.
- Er is in 2023 een meevaller geweest op het lokaal minimabeleid van € 0,576 mln. Dit komt enerzijds voort uit een kwijtschelding van belastingen en anderzijds door een verminderde vraag van cliënten voor de declaratieregelingen.
- In 2023 is een voordeel op apparaatskosten gerealiseerd van € 0,981 mln. De oorzaken liggen met name op het gebied van onderuitputting van opleidingsbudgetten, openstaande vacatures en minder inhuur van medisch advies en toezicht GGD. Daarnaast is sprake van extra inhuur van derden als gevolg van krapte op de arbeidsmarkt en vervanging wegens ziekte.
- Jeugdhulp:
 - Bij maatwerkdienstverlening is sprake van een voordeel ad € 0,489 mln. als gevolg van een daling in de individuele begeleiding van jeugdigen.
 - Een voordelig resultaat van € 0,930 mln. op de diverse verblijfsvormen voor jeugdhulp, namelijk gesloten en intensief klinische jeugdhulp (GIK-J), begeleid zelfstandig wonen en leefhuizen. Omdat het om dure zorg gaat leidt een lagere bezetting met een aantal jongeren tot een groot verschil in kosten.
 - De bekostigingssystematiek is in 2023 voor de doelgroep arrangementen gewijzigd van bekostiging per schooljaar naar bekostiging per kalenderjaar. Daardoor zijn in 2023 alleen de subsidies voor de periode augustus t/m december 2023 uitbetaald en ontstaat er een incidenteel voordeel van € 0,325 mln.

- Een afname van het aantal kinderen dat onder een jeugdbeschermingsmaatregel valt en door de rechter onder toezicht of onder voogdij wordt geplaatst leidt tot een voordeel van € 0,313 mln. Ten tijde van de Bestuursrapportage leek deze daling af te zwakken maar heeft zich, conform de landelijke trend, in 2023 wel doorgezet waardoor er nu een voordeel ontstaat van € 0,313 mln.
- WMO:
 - Door de actualisering van de rijksbudgetten en door de regionalisering is gebleken dat een tegenvaller op de eigen bijdragen binnen het regionale kader kon worden opvangen. Hierdoor valt een eerdere ophoging van de budgetten Beschermd Wonen eenmalig vrij en leidt tot een voordeel van € 1,251 mln.
 - Middelen uit 2022, die zijn doorgezet naar 2023 om een verwacht tekort op Maatschappelijke opvang zonder verblijf te dekken, blijken niet nodig geweest. Dit zorgt voor een voordelig resultaat op de baten in 2023 van € 0,420 mln.

Programma 7 Volksgezondheid en milieu

Het voordelig resultaat op programma 7 wordt met name veroorzaakt door een hogere onttrekking uit de reserve overloop, als gevolg van een nagekomen factuur van Zuid-Limburg bereikbaar op taakveld 7.4 Milieu.

Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Het nadelig resultaat op programma 8 bestaat met name uit diverse relatief kleine voordelen op taakveld 8.1 Ruimtelijke ordening (€ 0,472 mln.), nadeel afwikkelingen grondexploitaties Ambyerveld, Brusselsepoort, Hoolhoes, Palace en Hagerhof (€ 0,385 mln.) hogere legesopbrengsten omgevingsvergunningen (€ 0,255 mln.) en hogere apparaatslasten taakveld 8.3 Bouwen en Wonen (€ 0,625 mln.).

Programma 0 Bestuur en ondersteuning

Het voordelig resultaat op programma 0 bedraagt € 5,879 mln. welke met name veroorzaakt wordt door de volgende posten:

- Het nadeel op de energielasten bedraagt € 1,378 mln. ontstaat door de gestegen energieprijzen als gevolg van m.n. de oorlog in Oekraïne. Dit leidt in dit programma tot hoger dan verwachte energielasten met betrekking tot kantoorpanden en openbare verlichting.

- In de begroting opgenomen taakstellingen zijn in 2023 niet (volledig) ingevuld hetgeen tot een nadeel van € 0,849 mln. leidt.
- Door het achterblijven van verwachte investeringen zijn er geen externe financieringen aangetrokken terwijl daar bij de opmaak van de begroting wel rekening mee is gehouden. In 2023 is de neerwaartse bijstelling van de rentelasten te positief gebleken waardoor er een nadeel aan de lastenkant ontstaat van € 0,313 mln. O.b.v. de notitie rente van de commissie BBV worden de werkelijke rentelasten omgeslagen over het totaal van de vaste activa. Op begrotingsbasis was de renteomslag bepaald op 0,50%. Herberekening van de renteomslag o.b.v. de definitieve rentelasten resultaat tot een verlaging van het renteomslagpercentage naar 0% en leidt tot een nadelig effect op de rentebaten van € 2,587 mln. aangezien een lagere rentevergoeding is toegerekend aan andere taakvelden. Dit nadeel op het taakveld treasury wordt echter gecompenseerd door voordelen op de kapitaallasten bij de overige taakvelden (lagere rentelasten). Daarnaast ontstaat een voordeel van € 1,089 mln. doordat (tijdelijk) overtollige middelen in 's Rijks schatkist zijn gestald waardoor hogere rentebaten zijn gerealiseerd. Per saldo leidt dit tot een nadeel op de rentebaten van € 1,498 mln.
- Bij de decembercirculaire verwachtten we nog een voordeel van € 7,6 mln., voornamelijk veroorzaakt door de energietoeslag (€ 8,605 mln.). Hiervan zijn de lasten geraamd bij taakveld 6.3 terwijl de baten moeten worden geraamd bij taakveld 0.7 (Algemene Uitkering). Daardoor hebben we op dit taakveld een voordeel en op taakveld 6.3 een nadeel. Daarnaast ontstaat een voordeel van € 0,547 mln. als gevolg van extra ontvangsten voor Invoeringskosten Omgevingswet (€ 0,517 mln.) en Veilige Steden (€ 0,03 mln.). Beide bedragen (in totaal € 0,547 mln.) storten we in de reserve overloop. Verder verwachtten we € 1,641 mln. minder te ontvangen doordat we minder huishoudens met lage inkomens hebben dan waar het Rijk eerder mee rekende en waarmee het landelijke aantal groeit. De overige verschillen zijn afrekeningen van lopende en vorige jaren en diverse kleine posten (€ 0,9 mln voordeel).

Nu bij de jaarrekening blijkt dat we van nog lagere aantallen huishoudens met lage inkomens moeten uitgaan. Dit komt onder andere doordat de maatstaf is veranderd en studentenhuishoudens niet mogen worden meegeteld. In een studentenstad als Maastricht zien we dan ook de inkomsten met circa € 4,770 mln. dalen t.o.v. de (gewijzigde) begroting. Als gevolg van deze aanpassing is er sprake van een lager voordeel op de Algemene Uitkering dan gemeld in de decembercirculaire. Uiteindelijk bedraagt het voordeel op dit taakveld € 3,069 mln.

Door middel van Raadsinformatiebrief d.d. 2 februari 2024 bent u geïnformeerd over de belangrijkste ontwikkelingen in de decembercirculaire ten opzichte van de septembercirculaire.

- Als gevolg van de ontwikkeling van de meicirculaire 2023 ten opzichte van de decembercirculaire 2022 was sprake van een verwacht positief budgettair effect inzake de algemene uitkering (AU). De verwachte voordelige ontwikkeling van de algemene uitkering (door o.a. loon- en prijsbijstellingen) van € 4,600 mln. is niet vertaald in het budgettair kader maar als een stelpost opgenomen ter afdekking van het risico met betrekking tot de prijsontwikkeling energie. Dit risico was deels al afgedekt door middel van de begroote indexering 2023 met betrekking tot energie (€ 1,287 mln.). Aangezien de nadelen als gevolg van de prijsontwikkeling energie in de jaarrekening zijn verwerkt op verschillende andere taakvelden, vallen beide bedragen vrij en leiden tot een voordeel op dit taakveld van € 5,887 mln.

Actualisatie voorzieningen WOM Belvédère, MTB en MECC

Voorziening WOM Belvédère

De gemeente heeft een nagenoeg 100% belang in WOM Belvédère BV. De gemeente Maastricht vormt een vangnet voor eventuele toekomstige tekorten WOM Belvédère. Voor die tekorten is door de gemeente in 2016 ten laste van het vruchtboomfonds een verliesvoorziening gevormd. De omvang van die voorziening wordt jaarlijks op basis van een geactualiseerde grondexploitatie bijgesteld.

Op basis van deze jaarlijkse herrekening dient de voorziening, met name als gevolg de renteontwikkelingen, aangepast te worden. De bijstelling van de verliesvoorziening bedraagt € 0,558 mln. en is teruggestort in de algemene reserve. Per saldo heeft dit geen resultaatteffect.

Voorziening MTB (achtergestelde lening)

De gemeente heeft een 79% belang in MTB regio Maastricht N.V. (verder: MTB). Ultimo 2008 is een voorziening gevormd voor mogelijke toekomstige tekorten van MTB. Op basis van de (concept) jaarrekening 2023 van MTB is de gevormde verliesvoorziening aangepast met een bedrag € 0,101 mln. De mutatie aan de voorziening is conform bestendige gedragslijn gedoteerd aan de algemene reserve (vruchtboomfonds). Er is daardoor geen sprake van een resultaatteffect.

Voorziening MECC (deelneming)

De raad heeft besloten om vanuit het rekeningresultaat 2022 € 4,500 mln. te reserveren t.b.v. een kapitaalstorting in het MECC Maastricht B.V. Dit bedrag is in 2023 is door middel van een onttrekking aan de reserve gestort in de voorziening MECC Maastricht B.V.

Controleverklaring

De accountant legt zijn bevindingen vast in een accountantsverslag. Dit verslag wordt door de accountant op 24 juni 2024 besproken in de commissie Begroting en Verantwoording van de raad.

Privaatrechtelijke onroerend goed transacties

Conform artikel 8 van de financiële verordening moet het college de raad periodiek informeren over alle privaatrechtelijke onroerend goed transacties (aankopen, verkopen, erfpachten). Deze informatie is opgenomen in bijlage 3 Mandaatbesluiten 2023, bijlage 4 Uitgifteregister 2023 en bijlage 5 Verwervingenregister 2023.

MeerjarenPrognose Grond- en Vastgoedexploitaties

In aanvulling op de planning & control cyclus ontvangt de raad de Meerjaren Prognose Grond- en Vastgoedexploitaties 2023 (bijlage 6). In de jaarrekening 2023 zijn de resultaten van het afgelopen jaar opgenomen. In de MPG 2023 zijn de resultaten van 2023 verwerkt en wordt een doorkijk gegeven naar de komende jaren (aparte bijlagen die geen onderdeel is van de jaarstukken).

3. Indicatoren.

Financiële positie

De financiële positie van de gemeente Maastricht komt tot uitdrukking in een basisset kengetallen en de ratio weerstandsvermogen (in de jaarstukken opgenomen in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing).

Ratio weerstandsvermogen

In deze paragraaf wordt aangegeven of er sprake is van een toereikend weerstandsvermogen. Dit wordt gedaan door een relatie te leggen tussen de financieel gekwantificeerde risico's en de daarbij benodigde weerstandscapaciteit en de beschikbare weerstandscapaciteit. De benodigde weerstandscapaciteit die uit de risico-inventarisatie voortvloeit kan worden afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit. De uitkomst van deze berekening vormt het weerstandsvermogen. De raad heeft bij het vaststellen van de financiële verordening aangegeven te

streven naar een ratio weerstandsvermogen van minimaal 1 (= voldoende). Op basis van de huidige inschattingen bedraagt de ratio weerstandsvermogen eind 2023 3,7 en is deze uitstekend. Daarbij merken we op dat een aantal gesignaleerde risico's op dit moment niet kan worden gekwantificeerd. Kwantificering van deze risico's zal tot een daling van de ratio leiden, maar die daling zal op basis van de huidige inzichten niet zodanig zijn dat de kwalificatie uitstekend voor het weerstandsvermogen daardoor gaat wijzigen.

Financiële kengetallen

Gemeenten moeten op basis van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) een tabel met financiële kengetallen opnemen in zowel de begroting als de jaarrekening. Deze kengetallen maken het de raad gemakkelijker om inzicht te krijgen in de financiële positie van de gemeente. In de volgende tabel zijn de betreffende kengetallen opgenomen.

Financiële kengetallen	Realisatie 2022	Begroting 2023	Realisatie 2023
Netto schuldquote	55%	68%	48%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	42%	73%	34%
Solvabiliteitsratio	28%	23%	31%
Structurele exploitatieruimte	2%	2%	5%
Grondexploitatie	2%	2%	2%
Belastingcapaciteit	109%	102%	111%

In onderstaande tabel zijn de standaard percentages die daarvoor gebruikt worden vermeld. Deze percentages zijn gebaseerd op de signaalwaarden die de provincie hanteert als toezichthouder (opgenomen in het Gemeenschappelijk Financieel Toezichtkader 2020).

Kengetallen	Groen (goed/weinig risico)	Oranje (voldoende/voorzichtigheid geboden)	Rood (onvoldoende/veel risico)
Netto schuldquote	< 90%	90% t/m 130%	> 130%
Netto schuldquote met correctie	< 90%	90% t/m 130%	> 130%
Solvabiliteitsratio	> 50%	20% t/m 50%	< 20%
Structurele exploitatieruimte	> 0%	0%	< 0%
Grondexploitatie	< 20%	20% t/m 35%	> 35%
Belastingcapaciteit	< 95%	95% t/m 105%	> 105%

De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Het kengetal bestaat uit 2 ratio's: zowel inclusief als exclusief doorgeleende gelden. Een hoge schuld kan immers veroorzaakt worden doordat afgesloten leningen worden doorgeleend. Ten opzichte van de rekening 2022 zijn de netto schuldquotes verder gedaald. In 2023 werden er ten behoeve van de eigen financieringsbehoefte geen nieuwe langlopende geldleningen aangetrokken, terwijl er bij de opmaak van de begroting 2023 nog werd verwacht dat er voor een substantieel bedrag aan langlopende geldleningen aangetrokken zouden moeten worden. Door het achterblijven van verwachte investeringen is dit echter niet nodig gebleken.

Het kengetal solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen en het bezit van de gemeente is afbetaald. Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe groter de weerbaarheid van de gemeente. Uit de tabel blijkt dat het gerealiseerd solvabiliteitsratio in 2023 is gestegen t.o.v. de begroting. De ratio van 31% is niet zorgwekkend, wel blijft aandacht voor de financiële situatie geboden.

Met behulp van het kengetal structurele exploitatieruimte kan worden beoordeeld welke structurele ruimte er is om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken (bij een negatief percentage niet). Op basis van het kengetal blijkt dat er momenteel ruimte is om tekorten of extra lasten binnen de huidige begroting op te vangen.

Grondexploitatie kan risicovol zijn als de gemeente veel grond heeft. Het kengetal geeft weer hoe de waarde van de grond zich verhoudt tot de totale baten. De boekwaarde van grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop. De boekwaarden van verliesgevende plannen zijn gebaseerd op de actuele marktwaarde en voor verwachte verliezen zijn voorzieningen getroffen. De invloed van de huidige plannen op de exploitatie is daarom zeer gering te weten: 2%.

De belastingcapaciteit weerspiegelt de ruimte die de gemeente heeft om belastingen te verhogen en wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. Onder woonlasten wordt verstaan OZB, de rioolheffing en de reinigingsrechten voor een woning met gemiddelde waarde in de gemeente. Het kengetal wordt berekend door de totale woonlasten meerpersoonshuishouden te vergelijken met het landelijk gemiddelde. Het verloop van de belastingcapaciteit is stabiel en we zitten met € 1.003,98 wel hoger dan het landelijk gemiddelde (€ 904,00).

Conclusie indicatoren financiële positie

Uit de ratio weerstandsvermogen blijkt dat we 'uitstekend' in staat zijn om financiële tegenvallers op te vangen. Punt van aandacht is wel de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen zoals ook blijkt uit de solvabiliteitsratio.

Op basis van de ontwikkeling van het weerstandsvermogen en de financiële kengetallen concluderen we dat de financiële positie van de gemeente Maastricht als 'voldoende' kan worden beoordeeld.

4. Argumenten.

Resultaatbestemming

Het jaar 2023 is afgesloten met een positief gerealiseerd resultaat van € 27,484 mln. Het college stelt voor om van dit bedrag € 9,025 mln. te storten in de algemene reserve. Voor het resterende bedrag stelt het college de volgende keuzes. Deze keuzes zijn beoordeeld als urgent en prioritair en in het belang van onze stad en onze partners. Wij stellen voor het resultaat als volgt te bestemmen:

- a. € 15,1 mln. storten in bestemmingsreserve NIBOR ten behoeve van het financieren van herstel- en groot onderhoudswerkzaamheden Verhardingen;
- b. € 2,150 mln. storten in bestemmingsreserve Brug Borgharen ten behoeve van het financieren tekort fietsbrug;
- c. € 0,750 mln. storten in de bestemmingsreserve snelle fietsroute Sittard-Maastricht ten behoeve van het financieringstekort trajectdeel tussen P+R Maastricht Noord en Viaductweg;
- d. € 0,150 mln. storten in de reserve overloop voor het mergelwerkherstel keermuur Fort St. Pieter (noodzakelijke herstelwerkzaamheden ten behoeve van de overdracht aan Natuurmonumenten);
- e. € 0,159 mln. storten in de reserve overloop voor de viering van 80-jaar bevrijding;
- f. € 0,150 mln. storten in de reserve overloop voor Velorium Outdoor Sports & Bikepark ter ondersteuning in het achterstallig onderhoud;
- g. € 9,025 mln. storten in de algemene reserve.

Onderstaand is per voorstel een nadere toelichting opgenomen:

- a. Dit voorstel geeft uitvoering aan Raadsvoorstel 85-2023 inzake Vaststelling nota IBOR 2024-2028. Ter dekking van de hierin genoemde bestemmingsreserve wordt het benodigde bedrag met dit voorstel ineens gestort in de reserve i.p.v. verdeeld over een aantal jaarschijven;
- b. Sinds 2019 bestaat de langdurige wens en het bestuurlijk voornemen tot realisatie van een vrij liggende, losstaande en hoogwatervrije oversteek over de Maas middels een fietsbrug tussen Borgharen en Bosscherveld. De fietsbrug als een nieuwe oeververbinding voor zowel eigen bewoners (snelle fietsaansluiting vanuit de twee Maasdorpen met de stad) als de toeristisch-recreatieve fietsers in de aansluiting van de stad met het grensoverschrijdend Rivierpark Maasvallei. Het project is opgenomen in het uitvoeringsprogramma van het Actieplan fietsen in

Maastricht. Het voorgestelde bedrag is het extra benodigde budget (o.b.v. nieuwe doorrekeningen) bovenop het reeds beschikbaar gestelde budget van € 2,900 mln.

- c. Dit voorstel houdt verband met het opwaarderen van de fietsroute over de Meerssenerweg door Nazareth als onderdeel van de Snelle Fietsroute tussen Sittard en Maastricht die gefaseerd wordt gerealiseerd door de gemeenten Maastricht, Meerssen, Beek, Stein en Sittard-Geleen samen met de Provincie en financiële ondersteuning van het Rijk. Dit in combinatie met het uitvoeren van onderhoud aan de verharding en daar waar mogelijk vergroenen. Het project is opgenomen in het uitvoeringsprogramma van het Actieplan fietsen in Maastricht.

Om de Rijkssubsidie van € 1,5 mln. te kunnen realiseren heeft onze gemeente zich bij de aanvraag eraan gecommitteerd het gehele project voor eind 2023 te realiseren. Dit was een van randvoorwaarden om in aanmerking te kunnen komen voor deze subsidie. Het gedeelte tussen P+R Maastricht Noord en de Vliegveldweg is ook binnen deze termijn gerealiseerd. Door de koppeling met het warmtenet is het gedeelte tussen P+R Maastricht Noord en de Viaductweg opgeschort. Provincie Limburg en het Rijk willen meewerken aan het verlengen van de realisatietermijn voor de subsidie, maar enkel onder de toezegging dat we zorgen voor een zo snel mogelijke realisatie na duidelijkheid over het warmtenet. Nu recent bekend is geworden dat voorlopig wordt afgezien van de aanleg van het warmtenet in Nazareth moet de uitvoering van de fietsroute prioritair worden opgepakt. Uitvoering dient namelijk conform toezeggingen hierover aan de Provincie en het Rijk zo spoedig als mogelijk te gebeuren. De aanbesteding moet daarom nu worden opgestart en de financiële verplichting zal in Q3 2024 worden aangegaan. Als gevolg van de latere uitvoering in combinatie met een aanpassing op het ontwerp is het beschikbare budget niet meer afdoende en dient er additionele financiering beschikbaar te zijn om de aanbesteding te kunnen starten en gunnen. Als we dit nu niet doen dan is er een grote kans dat de Rijkssubsidie en mogelijk ook de provinciale subsidie vervallen omdat niet aan de voorwaarde is voldaan.

- d. Om de overdracht van Fort St. Pieter en de gronden rond het fort aan Natuurmonumenten af te kunnen ronden dient de uit mergel opgebouwde keermuur, die grenst aan diverse tuinen aan de Mergelweg, nog door de gemeente te worden hersteld. Deze verplichting is ondanks eerdere afspraken nog niet uitgevoerd. In overleg met Natuurmonumenten is afgesproken dat de werkzaamheden op zijn vroegst doch uiterlijk in 2025 alsnog afgerond zullen worden om z.s.m. de overdracht te kunnen laten plaatsvinden. Indien er géén additioneel budget wordt gevonden zal financiering moeten komen uit het meerjaren onderhouds programma (MJOP) voor walmuren en vestingwerken maar dit dient dan in 2025 verhoogd te worden met € 0,150 mln. Hierdoor hoeft er

op het hoognodige onderhoud aan met name Hoge en Lage Fronten én het ondergronds gangenstelsel niet bezuinigd te worden.

- e. In 2024 vieren we 80 jaar vrijheid. Hiervoor had de Gemeente Maastricht in eerste instantie geen uitgebreide programmering of viering voorzien. De Provincie Limburg heeft dit jaar echter de landelijke start van het bevrijdingsjaar naar zich toegetrokken, nadat een eerdere poging daartoe in 2019 mislukte. Hierdoor worden er meer activiteiten ontplooid in de regio dan verwacht, en zullen ook wederom veteranen (hoogstwaarschijnlijk voor de laatste keer) en meer hoogwaardigheidsbekleders deelnemen aan het Zuid-Limburgse programma. Inmiddels is ook bekend geworden dat het Koningshuis aanwezig zal zijn bij een deel van het Zuid-Limburgse programma, te weten in Eijsden-Margraten. Ook de Amerikaanse ambassade is nauw betrokken. Het Zuid-Limburgse programma bestaat o.a. uit de traditionele herdenking in Mesch en de vrijheidsconcerten op de Amerikaanse Begraafplaats. Daarnaast zijn er tal van initiatieven in andere gemeenten, zoals in Gulpen-Wittem en Valkenburg. Als Provinciehoofdstad zullen we in lijn met deze activiteiten ook een viering organiseren op 14-9, als onderdeel van het Zuid-Limburgse programma. Daarbij is, ook vanuit oogpunt verhoudingen t.o.v. Provincie Limburg en de aanwezige hoogwaardigheidsbekleders, besloten om de veteranen en hoogwaardigheidsbekleders een kwalitatief goed programma aan te bieden. Daardoor wordt de Maastrichtse inzet groter dan aanvankelijk gepland.
- f. Na een start in 2016 langs de Groene Loper is Velorium medio 2021 verhuisd naar de huidige locatie aan de Maastrichterweg. Daar maakt Velorium via een erfpachtconstructie gebruik van het voormalige sportpark De Heeg. Daar is met veel inzet een begin gemaakt met het inrichten van een skatepark maar in de aanloopfase is éénmalige ondersteuning van de gemeente nodig om de infrastructuur goed te kunnen inrichten. Gelet op de al langer slepende BOSA-problematiek (Bouw en Onderhoud Sport Accommodaties) (terugbetaling van BOSa-middelen om belastingtechnische redenen) en het achterstallig onderhoud van de kantine kan éénmalige ondersteuning niet veel langer uitblijven omdat daardoor het voortbestaan van Velorium in gevaar komt.

5. Alternatieven.

Niet van toepassing.

6. Financiën.

Het gerealiseerde resultaat 2023 bedraagt € 27,484 mln. positief. We stellen voor het resultaat als volgt te bestemmen (zie 3. Argumenten):

- a. € 15,1 mln. storten in bestemmingsreserve NIBOR ten behoeve van het financieren van herstel- en groot onderhoudswerkzaamheden Verhardingen;
- b. € 2,150 mln. storten in bestemmingsreserve Brug Borgharen ten behoeve van het financieren tekort fietsbrug;
- c. € 0,750 mln. storten in bestemmingsreserve snelle fietsroute Sittard-Maastricht ten behoeve van het financieringstekort trajectdeel tussen P+R Maastricht Noord en Viaductweg;
- d. € 0,150 mln. storten in de reserve overloop voor het mergelwerkherstel keermuur Fort St. Pieter (noodzakelijke herstelwerkzaamheden ten behoeve van de overdracht aan Natuurmonumenten);
- e. € 0,159 mln. storten in de reserve overloop voor de viering van 80-jaar bevrijding;
- f. € 0,150 mln. storten in de reserve overloop voor Velorium Outdoor Sports & Bikepark ter ondersteuning in het achterstallig onderhoud;
- g. € 9,025 mln. storten in de algemene reserve.

7. Vervolg.

De jaarrekening wordt op 28 mei formeel aan uw raad gepresenteerd. De gelegenheid bestaat om informatieve vragen per mail te stellen. Raads- en commissieleden kunnen tot 11 juni (12.00 uur) technische vragen stellen en op 4 juni vindt een plenaire sessie (technische toelichting jaarstukken) plaats. Beantwoording van de technische vragen door het college zal uiterlijk woensdag 19 juni plaatsvinden. Het accountantsrapport wordt op 24 juni toegelicht in de commissie Begroting en Verantwoording. Op 26 juni is de domeinvergadering en op 2 juli is de raadsvergadering van de jaarstukken 2023.

8. Participatie

Niet van toepassing.

Burgemeester en Wethouders van Maastricht,

De Secretaris,

G.J.C. Kusters

De Burgemeester,

W.A.G. Hillenaar

Raadsvoorstel

Bijlage 1.

DE RAAD DER GEMEENTE MAASTRICHT,

gezien het voorstel van Burgemeester en Wethouders d.d. 28 mei 2024, Afdeling Financiën – Financieel beleid en Ontwikkeling, no. 2024.01758;

BESLUIT:

Wij stellen u voor:

1. De jaarstukken 2023 vast te stellen;
2. Het gerealiseerd saldo vast te stellen op € 27,484 mln. Voordelig;
3. Akkoord te gaan met het voorstel resultaatbestemming 2023:
 - a. € 15,1 mln. storten in bestemmingsreserve NIBOR ten behoeve van het financieren van herstel- en groot onderhoudswerkzaamheden Verhardingen;
 - b. € 2,150 mln. storten in bestemmingsreserve Brug Borgharen ten behoeve van het financieren tekort fietsbrug;
 - c. € 0,750 mln. storten in bestemmingsreserve snelle fietsroute Sittard-Maastricht ten behoeve van het financieringstekort trajectdeel tussen P+R Maastricht Noord en Viaductweg;
 - d. € 0,150 mln. storten in de reserve overloop voor het mergelwerkherstel keermuur Fort St. Pieter (noodzakelijke herstelwerkzaamheden ten behoeve van de overdracht aan Natuurmonumenten);
 - e. € 0,159 mln. storten in de reserve overloop voor de viering van 80-jaar bevrijding;
 - f. € 0,150 mln. storten in de reserve overloop voor Velorium Outdoor Sports & Bikepark ter ondersteuning in het achterstallig onderhoud;
 - g. € 9,025 mln. storten in de algemene reserve;
4. Kennis te nemen van de informatie over alle privaatrechtelijke grondtransacties 2023;
5. Kennis te nemen van de Meerjaren Prognose Grond- en Vastgoedexploitatie 2023;

Aldus besloten door de raad der gemeente Maastricht in zijn openbare vergadering van 2 juli 2024.

de griffier,

de voorzitter,

{{(esl:Signer1:Signature:size(200,50))}}

{{(esl:Signer2:Signature:size(200,50))}}